

ΝΕΦ298 Τα comics ως λογοτεχνία: διαβάζοντας την αμερικάνικη, ευρωπαϊκή και ελληνική εικονογραφημένη αφήγηση

3. Classics Illustrated (#87):

A Midsummer Night's Dream, William Shakespeare

Κέλη Δασκαλά-Τμήμα Φιλολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού
 Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σκοποί-Περιεχόμενα ενότητας

- Η αμερικάνικη σειρά Classics Illustrated (1941-1962): πλαίσιο, στόχοι, απήχηση και η μεταφορά της στην Ελλάδα (1951-τέλη 1960)
- Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας (1600) του William Shakespeare & A Midsummer Night's Dream by William Shakespeare, "Classics Illustrated", # 87, Gilberton Co. Ink, New York 1969 (Σε αυτήν την έκδοση αντιστοιχούν οι παραπομπές στο εξής. Στα Ελληνικά Κλασσικά Εικονογραφημένα το Όνειρο Θερινής Νύχτας μεταφράστηκε στο τχ. # 1194)

Ελληνικά Κλασσικά Εικονογραφημένα

[βλ. ειδικότερα: Soloúp (2012), σ. 89-91 και Σκαρπέλος (2000)]

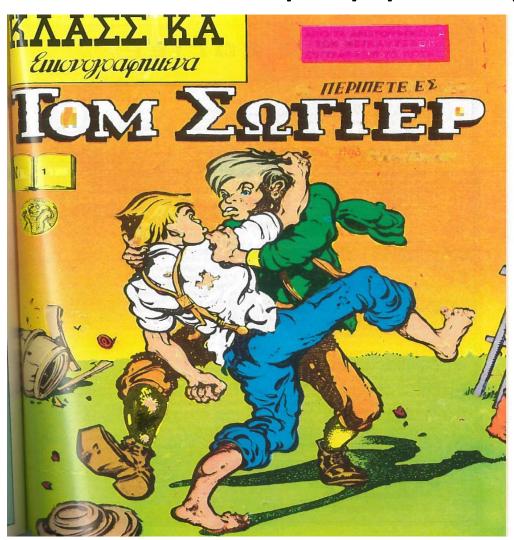
- Εισαγόμενη σειρά (Αμερική 1941, Classics Illustrated, εξαιρούνται από την λογοκρισία Comics code 1954)
- Εκδόσεις Ατλαντίς, αδερφών Κώστα και Γιώργου Πεχλιβανίδη
- Η ελληνική σειρά ξεκινά το 1951, έγχρωμα κόμικς, υψηλή ποιότητα για την εποχή, τεράστια εκδοτική επιτυχία
- Συχνές επανεκδόσεις μέχρι σήμερα
- Δεκαετία 1950: ο όρος «τα κλασσικά» σήμαινε ό,τι ονομάζουμε σήμερα «κόμικς»

Ελληνικά Κλασσικά Εικονογραφημένα

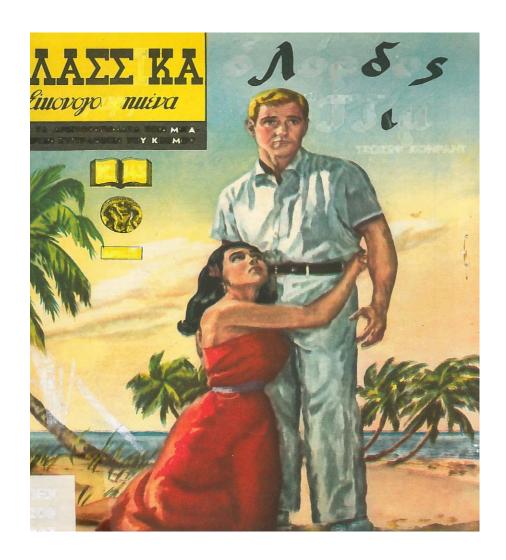
- Ο ίδιος με την αμερικάνικη σειρά παιδαγωγικόςδιδακτικός στόχος, εικονογραφούνται έργα γνωστών συγγραφέων: Ντίκενς, Ουγκό, Αλέξανδρος Δουμάς, Βερν, Πόου, Σαίξπηρ κ.ά.
- Στηρίζουν και διαμορφώνουν τον λογοτεχνικό κανόνα της εποχής: Συμβάλλουν καθοριστικά τόσο στην πρόσληψη της λογοτεχνίας, όσο και στη διάδοση των κόμικς
- Σειρά με θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος (ελληνική μυθολογία, βυζαντινή ιστορία, επανάσταση 1821)
- [Για την τεράστια απήχηση της σειράς, βλ. Νίκος Βατόπουλος, «Τα Κλασσικά των παιδικών μας χρόνων, http://news.kathimerini.gr/4dcgi/news/civ
 - __395109KathiLev%26xml/%26aspKath/civ.asp?fdate%3D09/06/2002]

Στοχεύουν στο παιδικό και εφηβικό κοινό

(το εξώφυλλο από το # 1135: Τομ Σώγιερ του Μαρκ Τουαίν)

Και όχι μόνο... [Ο Λόρδος Τζιμ του Τζόζεφ Κόνραντ, # 1115: ένα εξώφυλλο που απευθύνεται και στο ενήλικο κοινό]

Ξεκάθαρος παιδαγωγικός στόχος

Κουίζ «Ποιος είμαι;»:

Ο λογοτεχνικός ήρωας δίνει στοιχεία για τον χαρακτήρα του και ο αναγνώστης λύνει τον γρίφο.

WHO AM 1? I am a famous literary character. Can you guess my name from the clues below? Rate your familiarity with me as follows: If you can identify me from CLUE I, your score is superior; from CLUE II-excellent; from CLUE III-very good; from CLUE IV-good; from CLUE V—fair. If after CLUE V you still cannot identify me, I suggest you read the exciting story in which I appear. CLUE 1: On my engagement day, I was imprisoned in the Chateau D'If on forged evidence and false charges. CLUE 2: In prison, I tried to escape with a fellow prisoner, the old Abbe Faria. From him, I learned about the plot against me. I swore that I would avenge myself. Before we could escape, he died. CLUE 3: Upon the Abbe's death, I became heir to his hidden treasure. I escaped from prison in his death shrouds, cut myself loose and was rescued by a passing smuggling ship. CLUE 4: I made my way to the island of Monte Cristo, where I discovered a vast treasure. Although it meant danger, I had but one goal in life-revenge. CLUE 5: I returned to France and, using the name "Sinbad the Sailor," helped my loyal friends. With the use of disguise and the fortune at my disposal, I brought about the downfall of my four enemies. My adventures were recorded by Alexandre Dumas in his novel "The Count of Monte Cristo." EDWOND DANTES

Classics Illustrated, # 89 Crime and Punishment by Dostoyevsky (Gilberton Co. Ink, New York 1951 (1943¹) στην τελευταία σελίδα.

Classics Illustrated # 87: A Midsummer Night's Dream by William Shakespeare, Gilberton Co. Ink, New York 1969 (1951)

(Σε αυτή την έκδοση αντιστοιχούν οι παραπομπές στο εξής)

Αρχή: «πραγματικός» κόσμος θνητών και «φανταστικός» ξωτικών (σ. 3)

- Αναφέρεται αριστερά ο εικονογράφος: Alex A. Blum
- Οι τέσσερις θνητοί ήρωες σε ξεχωριστά πλαίσια
- Αναπαράσταση: μεταφορά στην εποχή όπου τοποθετείται η δράση (αρχαία Αθήνα): εμφάνιση ηρώων
- Στο κέντρο η φιγούρα του Puck (πετά, το φεγγάρι, το μαγικό λουλούδι)
- Στο κάτω μέρος: το δάσος, (κτίριο: αρχαίος ναός)

Το αφηγηματικό πλαίσιο (σ. 3)

Τα βασικά στοιχεία της πλοκής παρατίθενται αποσπασματικά, επεξηγούν την παραπάνω εικόνα. Τόσο το αφηγηματικό πλαίσιο (όπως και η εικόνα) στοχεύει στο να εξάψει τη φαντασία και την περιέργεια του κοινού (λόγος και εικόνα, το κάθε ένα με τα μέσα που διαθέτει).

Η υπόθεση κινείται σε τρία επίπεδα

- 1) Τέσσερις ερωτευμένοι νέοι (Ερμία-Λύσσανδρος, Δημήτριος-Ελένη). Οι ζωές τους μπερδεύονται από την παρέμβαση των γονέων και των ξωτικών.
- 2) Η διαμάχη του βασιλιά των ξωτικών Όμπερον με την Τιτάνια, όταν η τελευταία δεν δίνει στον Όμπερον έναν ακόλουθό της. Ο Όμπερον την εκδικείται, βάζοντας τον Puck να βρει ένα μαγικό λουλούδι, ο χυμός του οποίου κάνει όποιον το πιει να ερωτευτεί το πρώτο ον που θα δει μπροστά του.
- 3) Θίασος ερασιτεχνών ηθοποιών (θέατρο μέσα στο θέατρο), στο τέλος δίνουν παράσταση με αφορμή το γάμο του Δούκα της Αθήνας Θησέα και της Ιππολύτης.

Οι τέσσερις νεαροί, η ομάδα των ερασιτεχνών ηθοποιών, τα ξωτικά, όλοι σμίγουν ένα καλοκαιρινό βράδυ στο δάσος, και η περιπέτεια αρχίζει με τον σκανδαλιάρη Puck να πρωταγωνιστεί.

Το λογοτεχνικό έργο και το κόμικ

Όταν ξημερώνει, τα ξωτικά αποσύρονται. Οι νέοι σκέφτονται ότι τα γεγονότα της νύχτας πρέπει να ήταν όνειρο. Στην Αθήνα πλέον γίνονται οι γάμοι και όλοι παρακολουθούν την παράσταση των τεχνιτών. Πέφτει η νύχτα, όταν ο Όμπερον κι η Τιτάνια ευλογούν τους νιόπαντρους, ενώ ο Πουκ απευθύνεται στους θεατές.

Μια από τις πιο δημοφιλείς «ρομαντικές κωμωδίες» όπως συχνά αποκαλείται το έργο του Σαίξπηρ. Η αμερικάνικη σειρά κόμικς μένει πιστή στο πνεύμα του παραπάνω χαρακτηρισμού, ακολουθώντας κατά γράμμα σχεδόν το λογοτεχνικό κείμενο.

Η απόδοση της εποχής: η αρχαία Αθήνα (σ. 4)

Η καλλίγραμμη Ιππολύτη συζητά στο πρώτο καρέ με τον Θησέα. Το ενδιαφέρον μας κερδίζει ο μουσικός που τους ψυχαγωγεί [κάθεται στο πάτωμα οκλαδόν, φορά φτερά (σαν ινδιάνος μάλλον!), παίζοντας λύρα]

Η γλώσσα (σ. 4)

Διατηρούνται οι τύποι των αντωνυμιών (Thee, thou κ.λπ.) της αγγλικής γλώσσας στην εποχή του Σαίξπηρ: «What's the news with thee?» λέει εδώ ο Θησέας καλωσορίζοντας τον Αιγέα (την κόρη του Ερμία, και τους δύο νέους αντίζηλους, Λύσανδρο και Δημήτριο)

Ακολουθείται η δομή του έργου (δεν υπάρχει χωρισμός σε πράξεις). Εδώ το πέρασμα από την πρώτη στη δεύτερη πράξη με ένα κίτρινο αφηγηματικό πλαίσιο: ο θίασος (σ. 8)

Ο κόσμος των ξωτικών: αιθέριες υπάρξεις που ζουν στη φύση (σ.10)

Η απεικόνιση του Πουκ: ο Πήτερ Παν συναντά τον φτερωτό θεό έρωτα (μυτερά αυτιά-βλέμμα πονηρό και αποφασιστικό, δεν τρομάζει πάντως, σ. 11)

Ο κόσμος των ξωτικών: φωτεινός και σκοτεινός, γαλήνιος και πολεμικός (σ. 12)

- Ενδιαφέρον πώς στο πρώτο καρέ ο Πουκ εμφανίζεται ως σκιά (διττή φύση ξωτικών, αγγελικά-αιθέρια και «διαβολικά»-παιχνιδιάρικα όντα)
- Ποικίλα μεγέθη ξωτικών και νεράιδων (στο επόμενο καρέ, όπου ο Όμπερον συναντά την Τιτάνια)

Ο Όμπερον αφηγείται στον Πουκ την ιστορία με το μαγικό λουλούδι (σ. 14)

- Τα καρέ έχουν πια κυματιστό πλαίσιο (σαν συννεφάκια) και άλλη διάταξη (όχι σαφή γεωμετρικά σχήματα > ανάμνηση, μετάβαση στο παρελθόν)
- Αξιοπρόσεχτο είναι, επίσης, πώς ο θεός έρωτας με τα βέλη παραπέμπει στην εικονογράφηση του σκανδαλιάρη Πουκ

Τέλος καλό όλα καλά: ο μονόλογος του Πουκ (σ. 47)

Και ακολουθεί η βιογραφία του «κλασσικού» Άγγλου συγγραφέα: Ο Σαίξπηρ δεν ανήκει σε μια χώρα, σε μια εθνική παράδοση, αλλά «σε όλο τον κόσμο» (σ. 48)

WILLIAM SHAKESPEARE "THE BARD OF AVON"

VERY COUNTRY lays claim to some immortal writer; Greece has her Homer; Italy boasts of her Dante: Germany honors Goethe; France has her Victor Hugo. But William Shakespeare, who was born and who died in tiny Stratford - on - Avon, England, belongs to the world.

For Shakespeare wrote a universal language, and he is the only writer whose works do not suffer 300 years ago, we cannot fail to appreciate one bit by being translated into other the great genius of the man.

perfection of writing.

least one of his phrases in our conversations. have stood up for more than three centuries.

spelling as the proper one.

We do know that Shakespeare was the in content. third son of John and Mary Shakespeare, Apparently, Shakespeare became well off lieve he received a good education.

Although primarily interested in the stage, writers. Lucrece" being his best poems.

Shakespeare's first play, "Love's Labor Lost." was written about 1590, and from then on, until his retirement in 1612, he wrote a new play on the average of every six

When we consider under what handicaps Shakespeare was forced to write, and realize that his plays today are just as popular as they were

tongues. No other writer has ever come near First of all, Shakespeare's plays were writthe acclaim given Shakespeare, nor has any ten for acting upon a very small stage, with other writer approached him in his near few of the facilities of the modern theater. Again, many of his sudience were loutish What is more, some of Shakespeare's ex- illiterates, who wanted horror scenes, witches, pressions have become part of our everyday ghosts, and low comedy. Shakespeare gave language, and although he wrote his last them all this in his plays, but his plays conplay more than 300 years ago, seldom a day tain so much wisdom, beauty, understandgoes by that each one of us does not use at ing, and eloquence of expression that they

Despite Shakespeare's fame, little is known Shakespeare's plays are divided into three about his life. The date of his birth is in groups. They fall into categories of Comedoubt, as is the exact spelling of his name, dies, Histories, and Tragedies. A fine examwhich has appeared as Shakspere, Chacks- ple of each group would be: Comedy-"A pere, and Shakespere. However, the spelling Midsummer Night's Dream"; History-Shakespeare appears on most of his docu- "King Henry V"; Tragedy-"Romeo and ments, and we have come to accept this Juliet." We find that as he grew older, his plays improved in writing structure and

people of some means, and it is safe to be- financially from his plays; for in 1597, he purchased a home in Stratford-on-Avon, At eighteen, he married Anne Hathaway, called New Place, and later on purchased with whom he had three children. Being more property in Stratford. But were interested in the stage, Shakespeare moved Shakespeare alive today, and had he written to London where he became, successively, his plays now, he would be a multi-millionactor, playwright, and shareholder in a aire, for his plays have been presented on more stages than the plays of all other

Shakespeare first won fame as a poet, his Shakespeare died April 23, 1616. The "Venus and Adonis" and "The Rape of cause of his death is not known. He is buried in Trinity Church, in Stratford.

Τέλος Ενότητας

3. A Midsummer Night's Dream by William Shakespeare, "Classics Illustrated", #87, Gilberton Co. Ink, New York 1969 (1951¹)

